

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 1136

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 26 noiembrie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
D E C R E T E		
1.160.	— Decret privind conferirea Ordinului și Medaliei Naționale <i>Serviciul Credincios</i>	2
1.161.	— Decret privind conferirea Ordinului și Medaliei Naționale <i>Pentru Merit</i>	2–3
1.162.	— Decret privind conferirea Ordinului și Medaliei <i>Meritul Sanitar</i>	3
1.163.	— Decret privind conferirea Ordinului și Medaliei <i>Bărbăție și Credință</i>	4
1.164.	— Decret privind conferirea Medaliei <i>Virtutea Aeronautică</i>	4
D E C I Z I I A L E C U R Ţ I I C O N S T I T U Ţ I O N A L E		
	Decizia nr. 430 din 17 iunie 2021 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 242/2018, și ale art. 504 din Codul de procedură penală din 1968	5–8

D E C R E T E**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****D E C R E T****privind conferirea Ordinului și Medaliei Naționale
Serviciul Credincios**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1) și alin. (2) lit. c), ale art. 6 lit. A și B din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 105/2000 privind reinstituirea Ordinului, Crucii și Medaliei Naționale *Serviciul Credincios*, aprobată prin Legea nr. 543/2001, cu modificările ulterioare, cu prilejul Zilei Naționale a României,
în semn de înaltă apreciere pentru contribuția deosebită adusă la îndeplinirea cu succes a misiunilor specifice Serviciului Român de Informații,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Art. 1. — Se conferă Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de *Comandor*, cu însemn pentru militari, persoanei prevăzute în anexa nr. 1* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 2. — Se conferă Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de *Ofițer*, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 2* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 3. — Se conferă Ordinul Național *Serviciul Credincios* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 3* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 4. — Se conferă Medalia Națională *Serviciul Credincios* clasa a III-a, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 4* care face parte integrantă din prezentul decret.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

București, 25 noiembrie 2021.
Nr. 1.160.

* Anexele nr. 1—4 conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind conferirea Ordinului și Medaliei Naționale *Pentru Merit***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1) și alin. (2) lit. c), ale art. 6 lit. A și B din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 104/2000 privind reinstituirea Ordinului și Medaliei Naționale *Pentru Merit*, aprobată prin Legea nr. 542/2001, cu modificările ulterioare, cu prilejul Zilei Naționale a României,
în semn de înaltă apreciere pentru contribuția importantă adusă la îndeplinirea cu succes a misiunilor specifice Serviciului Român de Informații,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Art. 1. — Se conferă Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de *Ofițer*, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 1* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 2. — Se conferă Ordinul Național *Pentru Merit* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 2* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 3. — Se conferă Medalia Națională *Pentru Merit* clasa a II-a, cu însemn pentru militari, persoanei prevăzute în anexa nr. 3* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 4. — Se conferă Medalia Națională *Pentru Merit* clasa a III-a, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 4* care face parte integrantă din prezentul decret

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

București, 25 noiembrie 2021.
Nr. 1.161.

* Anexele nr. 1—4 conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind conferirea Ordinului și Medaliei *Meritul Sanitar***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1) și alin. (2) lit. c), ale art. 7 lit. A și B din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 539/2003 privind Ordinul *Meritul Sanitar* și Medalia *Meritul Sanitar*, cu modificările ulterioare,

cu prilejul Zilei Naționale a României,

în semn de apreciere pentru importanta contribuție și profesionalismul dovedite în asigurarea actului medical în cadrul Serviciului Român de Informații,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Art. 1. — Se conferă Ordinul *Meritul Sanitar* în grad de *Ofițer*, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 1* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 2. — Se conferă Ordinul *Meritul Sanitar* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 2* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 3. — Se conferă Medalia *Meritul Sanitar* clasa a II-a, cu însemn pentru civili, persoanelor prevăzute în anexa nr. 3* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 4. — Se conferă Medalia *Meritul Sanitar* clasa a III-a, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 4* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 5. — Se conferă Medalia *Meritul Sanitar* clasa a III-a, cu însemn pentru civili, persoanei prevăzute în anexa nr. 5* care face parte integrantă din prezentul decret.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

București, 25 noiembrie 2021.
Nr. 1.162.

*Anexele nr. 1—5 conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind conferirea Ordinului și Medaliei *Bărbăție și Credință*

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1) și alin. (2) lit. c), ale art. 8 lit. A și B din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 528/2003 privind Medalia *Bărbăție și Credință*, cu modificările ulterioare, și ale Legii nr. 413/2004 privind Ordinul *Bărbăție și Credință*, cu modificările ulterioare, cu prilejul Zilei Naționale a României, în semn de apreciere pentru contribuția importantă adusă la îndeplinirea cu succes a misiunilor specifice Serviciului Român de Informații,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Art. 1. — Se conferă Ordinul *Bărbăție și Credință*, în grad de *Ofițer*, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 1* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 2. — Se conferă Ordinul *Bărbăție și Credință*, în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 2* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 3. — Se conferă Medalia *Bărbăție și Credință* clasa a II-a, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 3* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 4. — Se conferă Medalia *Bărbăție și Credință* clasa a III-a, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 4* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 5. — Se conferă Medalia *Bărbăție și Credință* clasa a III-a, cu însemn pentru civili, persoanelor prevăzute în anexa nr. 5* care face parte integrantă din prezentul decret.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

București, 25 noiembrie 2021.
Nr. 1.163.

* Anexele nr. 1—5 conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind conferirea Medaliei *Virtutea Aeronautică*

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1) și alin. (2) lit. c), ale art. 8 lit. B din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, precum și ale Legii nr. 460/2002 privind Ordinul *Virtutea Aeronautică* și Medalia *Virtutea Aeronautică*, cu prilejul Zilei Naționale a României, în semn de apreciere pentru contribuția importantă adusă la îndeplinirea cu succes a misiunilor specifice Serviciului Român de Informații,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Art. 1. — Se conferă Medalia *Virtutea Aeronautică* clasa a II-a, cu însemn pentru militari, persoanei prevăzute în anexa nr. 1* care face parte integrantă din prezentul decret.

Art. 2. — Se conferă Medalia *Virtutea Aeronautică* clasa a III-a, cu însemn pentru militari, persoanelor prevăzute în anexa nr. 2* care face parte integrantă din prezentul decret.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE-IONEL CIUCĂ

București, 25 noiembrie 2021.
Nr. 1.164.

* Anexele nr. 1 și 2 conțin informații clasificate și urmează regimul Legii nr. 182/2002 privind protecția informațiilor clasificate, cu modificările și completările ulterioare.

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE**CURTEA CONSTITUȚIONALĂ****DECIZIA Nr. 430**

din 17 iunie 2021

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 242/2018, și ale art. 504 din Codul de procedură penală din 1968

Valer Dorneanu	— președinte
Cristian Deliorga	— judecător
Marian Enache	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Gheorghe Stan	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Elena-Simina Tănăsescu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Daniela Ramona Marițiu	— magistrat-asistent

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și ale art. 504 din Codul de procedură penală, excepție ridicată de Gligorie Ioan Lazăr în Dosarul nr. 45.716/3/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă. Excepția formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 1.138D/2018.

2. Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 6 mai 2021, în prezența reprezentantului Ministerului Public, procuror Sorin-Ioan-Daniel Chiriază. Dezbaterile au fost consemnate în încheierea de ședință din acea dată, când, având în vedere cererea de întrerupere a deliberărilor pentru o mai bună studiere a problemelor ce formează obiectul cauzei, Curtea, în conformitate cu dispozițiile art. 58 alin. (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, a amânat pronunțarea pentru data de 8 iunie 2021, dată la care, constatând că nu sunt prezenți toți judecătorii care au participat la dezbateri, în temeiul dispozițiilor art. 58 alin. (1) teza întâi din Legea nr. 47/1992, a amânat pronunțarea pentru data de 16 iunie 2021, dată la care, având în vedere cererea de amânare a ședinței de deliberare și ținând seama de art. 57 din Legea nr. 47/1992, a amânat pronunțarea pentru data de 17 iunie 2021, când a pronunțat prezenta decizie.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

3. Prin Decizia nr. 2.151 din 30 mai 2018, pronunțată în Dosarul nr. 45.716/3/2016, **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor și ale art. 504 din Codul de procedură penală**, excepție ridicată de Gligorie Ioan Lazăr în cadrul soluționării recursului formulat de autorul excepției împotriva deciziei pronunțate de Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

4. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorul acesteia susține că dispozițiile criticate sunt neconstituționale în măsura în care se tinde, în procesele penale, pe de-o parte, la restrângerea răspunderii civile a statului doar la cazurile de eroare judiciară prevăzute de dispozițiile procesual penale ale art. 504, iar, pe de altă parte, la înlăturarea răspunderii civile

delictuale a magistraților, așa cum aceasta este prevăzută de prevederile art. 998—1000 din Codul civil din 1864.

5. **Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția I civilă** apreciază că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată. Arată că susținerile autorului excepției nesocotesc chiar prevederea de ordin constituțional a art. 52 alin. (3), care a fost dezvoltată la nivel de lege prin cele două dispoziții normative contestate. Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea magistraților care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență. Răspunderea patrimonială a statului, dar și cea a judecătorilor și procurorilor este instituită la nivel de principiu constituțional și poate interveni în condițiile imperative și limitative instituite prin lege, respectiv în circumstanțele art. 504 (actual, art. 538—539) din Codul de procedură penală sau ale art. 96 din Legea nr. 303/2004. Această răspundere este circumscrisă întotdeauna cazului de eroare judiciară, noțiune care nu desemnează altceva decât tot o faptă ilicită care este săvârșită de organele autorității judecătorești în activitatea lor. Teza autorului excepției nesocotește, deopotrivă, fundamentul răspunderii patrimoniale a statului — care este una obiectivă, iar nu bazată pe culpă, ci pe rolul acestuia de garant al activității autorității judecătorești — și rațiunea reglementării mecanismului de angajare a răspunderii patrimoniale a judecătorilor și procurorilor, care dă expresie mijloacelor de asigurare a independenței acestora, prin evitarea supunerii activității lor unor presiuni nejustificate.

6. Potrivit prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, actul de sesizare a fost comunicat președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

7. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului, Guvernul și Avocatul Poporului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând actul de sesizare, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

8. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

9. În ceea ce privește **obiectul excepției de neconstituționalitate**, Curtea reține că, deși autorul excepției și instanța judecătorească fac referire la art. 504 din Codul de procedură penală, din modul de reglementare, precum și din susținerile autorului excepției rezultă că acesta are în vedere dispozițiile art. 504 din Codul de procedură penală din 1968. În ceea ce privește dispozițiile art. 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, Curtea observă că

instanța de contencios constituțional a fost sesizată cu neconstituționalitatea acestora înainte de modificările aduse prin Legea nr. 242/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 868 din 15 octombrie 2018. Astfel, Curtea constată că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 242/2018, și ale art. 504 din Codul de procedură penală din 1968. Dispozițiile criticate au următorul conținut:

— Art. 96 din Legea nr. 303/2004: „(1) Statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare.

(2) Răspunderea statului este stabilită în condițiile legii și nu înlătură răspunderea judecătorilor și procurorilor care și-au exercitat funcția cu rea-credință sau gravă neglijență.

(3) Cazurile în care persoana vătămată are dreptul la repararea prejudiciilor cauzate prin erori judiciare săvârșite în procese penale sunt stabilite de Codul de procedură penală.

(4) Dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciilor materiale cauzate prin erorile judiciare săvârșite în alte procese decât cele penale nu se va putea exercita decât în cazul în care s-a stabilit, în prealabil, printr-o hotărâre definitivă, răspunderea penală sau disciplinară, după caz, a judecătorului sau procurorului pentru o faptă săvârșită în cursul judecării procesului și dacă această faptă este de natură să determine o eroare judiciară.

(5) Nu este îndreptățită la repararea pagubei persoana care, în cursul procesului, a contribuit în orice mod la săvârșirea erorii judiciare de către judecător sau procuror.

(6) Pentru repararea prejudiciului, persoana vătămată se poate îndrepta cu acțiune numai împotriva statului, reprezentat prin Ministerul Finanțelor Publice.

(7) După ce prejudiciul a fost acoperit de stat în temeiul hotărârii irevocabile date cu respectarea prevederilor alin. (6), statul se poate îndrepta cu o acțiune în despăgubiri împotriva judecătorului sau procurorului care, cu rea-credință sau gravă neglijență, a săvârșit eroarea judiciară cauzatoare de prejudicii.

(8) Termenul de prescripție a dreptului la acțiune în toate cazurile prevăzute de prezentul articol este de un an.”;

— Art. 504 din Codul de procedură penală din 1968:

„Persoana care a fost condamnată definitiv are dreptul la repararea de către stat a pagubei suferite, dacă în urma rejudecării cauzei s-a pronunțat o hotărâre definitivă de achitare.

Are dreptul la repararea pagubei și persoana care, în cursul procesului penal, a fost privată de libertate ori căreia i s-a restrâns libertatea în mod nelegal.

Privarea sau restrângerea de libertate în mod nelegal trebuie stabilită, după caz, prin ordonanță a procurorului de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate, prin ordonanță a procurorului de scoatere de sub urmărire penală sau de încetare a urmăririi penale pentru cauza prevăzută în art. 10 alin. 1 lit. j) ori prin hotărâre a instanței de revocare a măsurii privative sau restrictive de libertate, prin hotărâre definitivă de achitare sau prin hotărâre definitivă de încetare a procesului penal pentru cauza prevăzută în art. 10 alin. 1 lit. j).

Are drept la repararea pagubei suferite și persoana care a fost privată de libertate după ce a intervenit prescripția, amnistia sau dezincriminarea faptei.”

10. Autorul excepției apreciază că dispozițiile criticate contravin prevederilor constituționale cuprinse în art. 16 referitor la egalitatea în drepturi, art. 21 referitor la accesul liber la justiție, art. 22 referitor la dreptul la viață și la integritate fizică și psihică și art. 124 referitor la înlăturarea justiției.

11. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că, din motivarea excepției de neconstituționalitate, precum și din cererea de chemare în judecată, rezultă că autorul

acestora apreciază că este victima unei erori judiciare, deoarece a fost trimis în judecată în mod nejustificat prin rechizitoriu, fapt ce i-a cauzat imense prejudicii de ordin moral și material, imaginea și reputația sa având de suferit. Așa fiind, autorul excepției a solicitat acordarea unor despăgubiri, invocând în acest sens dispozițiile civile referitoare la răspunderea civilă delictuală (art. 998—1000 din Codul civil din 1864). În acest context, a ridicat excepția de neconstituționalitate, solicitând declararea neconstituționalității dispozițiilor art. 96 din Legea nr. 303/2004, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 242/2018, și ale art. 504 din Codul de procedură penală din 1968, în sensul că aceste dispoziții nu permit persoanelor interesate să solicite repararea pagubei în caz de eroare judiciară și prin alte proceduri judiciare, precum cea referitoare la răspunderea civilă delictuală.

12. Așa fiind, examinând excepția de neconstituționalitate, în ceea ce privește imposibilitatea tragerii la răspundere a procurorului pentru întocmirea greșită a actului de inculpare și de trimitere în judecată, Curtea, prin Decizia nr. 263 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 415 din 11 iunie 2015, și Decizia nr. 284 din 9 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 584 din 3 iulie 2020, a constatat că „din perspectiva reparării prejudiciilor cauzate prin erori judiciare, legiuitorul a distins după cum acestea sunt o consecință a existenței erorii în procese penale sau în alte procese; în ce privește eroarea judiciară din procesele penale, dispozițiile legale criticate — art. 96 alin. (3) din Legea nr. 303/2004 — au făcut trimitere la dispozițiile din Codul de procedură penală, iar în ce privește eroarea judiciară ce a izvorât din alte procese, aceleași norme — art. 96 alin. (4) din Legea nr. 303/2004 — au instituit dreptul persoanei vătămate la repararea prejudiciului după ce în prealabil a fost pronunțată o hotărâre definitivă (penală sau disciplinară) împotriva judecătorului sau procurorului pentru o faptă săvârșită în cursul judecării procesului cu condiția ca aceasta să fi fost de natură să determine eroarea. Este firesc să fie așa, deoarece numai în procesele penale eroarea judiciară reprezintă o evidență în măsura în care, după condamnarea definitivă prin hotărâre, s-a pronunțat o nouă hotărâre definitivă de achitare”.

13. Curtea a reținut că nemulțumirea autorului excepției izvorăște dintr-o cauză în care un procuror a emis un rechizitoriu care nu s-a fundamentat pe fapte care să întrunească elementele constitutive ale vreunor infracțiuni. Pentru a fi pusă în discuție o eventuală reparare de prejudicii ar trebui să existe o eroare judiciară în materie penală. Or, eroarea judiciară constă, potrivit dispozițiilor art. 536 din Codul de procedură penală, într-o condamnare definitivă și pentru care, în urma rejudecării, s-a pronunțat o hotărâre definitivă de achitare. Prin urmare, nu poate fi pus semnul egalității între un rechizitoriu care doar dispune trimiterea în judecată și o hotărâre definitivă de condamnare, deoarece, potrivit dispozițiilor art. 23 alin. (11) din Constituție, „Până la rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești de condamnare, persoana este considerată nevinovată”, prezumție care nu poate fi înlăturată de existența unui act de trimitere în judecată, care, de altfel, poate fi supus cenzurii, partea interesată având posibilitatea „de a arăta judecătorului în ce constă nelegalitatea comisă” (a se vedea Decizia nr. 412 din 7 aprilie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 393 din 3 iunie 2011).

14. Cu toate acestea, Curtea a constatat că „poate exista o eroare judiciară, dar nu fundamentată pe tipul de eroare din procesele penale, ci pe tipul de eroare ce izvorăște din alte procese. Astfel, în măsura în care un procuror își exercită atribuțiile specifice cu rea-credință sau gravă neglijență, acesta poate fi răspunzător disciplinar în condițiile art. 99 lit. t) din

Legea nr. 303/2004”, putând fi sesizată Inspekția Judiciară din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, întrucât, potrivit art. 991 din aceeași lege, „*există rea-credință atunci când judecătorul sau procurorul încalcă cu știință normele de drept material ori procesual, urmărind sau acceptând vătămarea unei persoane*”, și „*există gravă neglijență atunci când judecătorul sau procurorul nesocotește din culpă, în mod grav, neîndoielnic și nescuzabil, normele de drept material ori procesual*”. Totodată, Curtea a reținut că „în măsura în care, în exercitarea atribuțiilor specifice, un magistrat săvârșește o infracțiune, atunci hotărârea penală de condamnare a acestuia poate constitui temei al acțiunii directe împotriva statului pentru prejudiciile cauzate unei persoane prin acea faptă dacă s-a stabilit că fapta comisă a fost de natură să determine o eroare judiciară. Prin urmare, și acest tip de fapte generatoare de prejudicii poate intra sub incidența erorii judiciare, fiind vorba așadar de răspunderea statului în condițiile instituite de art. 96 alin. (4) din Legea nr. 303/2004, iar identificarea erorii judiciare în astfel de situații reprezintă atributul exclusiv al instanțelor de drept comun, ținând de specificitatea fiecărui caz în parte”.

15. În concluzie, Curtea a respins, ca neîntemeiată, critica referitoare la încălcarea art. 16 alin. (1) din Constituție, „deoarece, pe de o parte, situația juridică a cetățenilor care au fost vătămăți printr-o eroare judiciară nu este identică cu cea a celor care au fost vătămăți de conduita magistraților în alte cazuri decât cele la care se referă art. 96 din Legea nr. 303/2004 și, pe de altă parte, spre deosebire de faptele ilicite cauzatoare de prejudicii săvârșite de alți cetățeni (de exemplu, răspunderea medicului pentru culpa medicală) care pot fi chemați direct în judecată, pentru magistrați, Constituția, și nu legea, consacrand principiul răspunderii directe a statului, a instituit cu titlu de excepție răspunderea subsidiară a acestora”.

16. Curtea a mai reținut că, potrivit art. 132 din Constituție, procurorii își desfășoară activitatea potrivit principiilor legalității, imparțialității și al controlului ierarhic, sub autoritatea ministrului justiției, sens în care toate actele întocmite de aceștia, în funcție de faza procesuală în care au fost emise, sunt supuse cenzurii procurorului ierarhic superior ori instanțelor judecătorești stabilite de lege care, în acord cu art. 126 alin. (1) din Legea fundamentală, alături de Înalta Curte de Casație și Justiție, înfăptuiesc justiția.

17. Totodată, Curtea a făcut trimitere la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului dezvoltată pe marginea noțiunii de eroare judiciară consacrată de art. 3 din Protocolul nr. 7 la Convenție, care „relevă faptul că aceasta este, ca regulă generală, asociată materiei penale și decurge din ideea de eroare de fapt săvârșită de instanța care, fiind chemată să se pronunțe asupra temeiului unei acuzații penale, pronunță condamnarea unei persoane nevinovate. Referindu-se la noțiunea de «eroare judiciară», instanța europeană a statuat că simpla considerare a faptului că investigația în cazul reclamantului era «incompletă și părtinitoare» nu poate prin ea însăși, în absența erorilor judiciare sau a unor încălcări serioase a procedurilor judecătorești, a unor abuzuri de putere ori a unor erori evidente în aplicarea dreptului material sau a oricărui alt motiv important ce rezultă din interesul justiției, să indice prezența unei erori judiciare în procedura anterioară. De aceea, s-a statuat că ceea ce prevalează cu privire la eroarea judiciară comisă de către instanțele inferioare, adică greșelile din administrarea justiției, constă în imposibilitatea neutralizării sau corectării sale în alt fel (a se vedea Hotărârea din 21 iunie 2011, pronunțată în Cauza *Giuran împotriva României*, paragrafele 32, 40)”. Mai mult, Curtea a invocat și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene, care, referindu-se la principiul răspunderii statului cu privire la încălcarea normelor Uniunii Europene prin

hotărâri judecătorești, a statuat că persoanele particulare trebuie să aibă posibilitatea de a obține în fața unei instanțe naționale repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea drepturilor lor în urma unei hotărâri, cu condiția ca aceasta să fie pronunțată în fața unei instanțe de ultim grad de jurisdicție, iar încălcarea să fie suficient de gravă. Această din urmă condiție se apreciază în funcție de nivelul de claritate și precizie al normei, de caracterul intenționat al încălcării și de împrejurarea că eroarea nu poate fi scuzabilă (a se vedea Hotărârea din 30 septembrie 2003, Cauza C-224/01 — *Kobler împotriva Austriei*, paragrafele 36, 51, 53 și 55). Or, Curtea Constituțională a observat că, în condițiile în care întocmirea nelegală a unui rechizitoriu putea fi neutralizată de către instanțele de judecată competente să se pronunțe asupra dezlegării pricinii, fapt care, de altfel, s-a întâmplat, „nu poate fi pusă în discuție existența unei hotărâri judecătorești vătămătoare”.

18. În continuare, Curtea reține că, prin Decizia nr. 619 din 3 octombrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 929 din 16 noiembrie 2006, a constatat că, potrivit art. 52 alin. (3) din Constituție, statul răspunde patrimonial pentru prejudiciile cauzate prin erorile judiciare, iar răspunderea acestuia este stabilită „în condițiile legii”. Cu același prilej, Curtea a constatat că dispozițiile legale criticate fac parte din cap. IV „Repararea pagubei materiale sau a daunei morale în cazul condamnării pe nedrept sau al privării ori restrângerii de libertate în mod nelegal” al titlului IV „Proceduri speciale” din Codul de procedură penală (din 1968) și stabilesc cine are calitatea de a beneficia de reparație, și anume persoana care a fost condamnată definitiv, dacă în urma rejudecării cauzei s-a pronunțat o hotărâre definitivă de achitare, precum și persoana care, în cursul procesului penal, a fost privată de libertate ori căreia i s-a restrâns libertatea în mod nelegal. Prin urmare, faptul că legiuitorul a reglementat în mod expres și limitativ doar aceste situații nu are semnificația unei încălcări a dreptății ca valoare supremă în statul de drept și nici a unei limitări a accesului liber la justiție, garantat de art. 21 din Constituție, sau a dreptului la un proces echitabil, prevăzut de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, întrucât este la latitudinea legiuitorului să stabilească aceste condiții și limite.

19. De asemenea, Curtea, prin Decizia nr. 1.393 din 26 octombrie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 843 din 16 decembrie 2010, a constatat că persoanele îndreptățite la repararea pagubei în cazul condamnării pe nedrept vizează o condamnare dispusă printr-o soluție definitivă, nefiind de conceput să se acorde despăgubiri în cazul condamnărilor nedefinitive și care sunt susceptibile de a fi cenzurate în cadrul căilor ordinare de atac. În acest sens este și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului care, prin Hotărârea din 3 iulie 2008, pronunțată în Cauza *Matveyev împotriva Rusiei*, a făcut trimitere la Raportul explicativ privitor la art. 3 din Protocolul nr. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, statuând că dreptul la despăgubiri în caz de eroare judiciară vizează o hotărâre definitivă, care, potrivit expresiei tradiționale, a dobândit autoritate de lucru judecat. Este cazul hotărârilor irevocabile pentru care căile ordinare de atac nu mai sunt disponibile, fie că au fost utilizate de părți, fie că a expirat termenul înăuntrul căruia puteau fi formulate. Rezultă, așadar, că o hotărâre nu este considerată definitivă atâta vreme cât legea internă permite ca lucrările să fie reluate.

20. Având în vedere că nu au intervenit elemente noi, de natură să justifice reconsiderarea jurisprudenței în materie a Curții Constituționale, considerentele și soluția își păstrează valabilitatea și în prezenta cauză.

21. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Gligorie Ioan Lazăr în Dosarul nr. 45.716/3/2016 al Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 96 din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, în redactarea anterioară modificării prin Legea nr. 242/2018, și ale art. 504 din Codul de procedură penală din 1968 sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 17 iunie 2021.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Daniela Ramona Marițiu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro
Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

